

BEVEZETÉS

Az alábbiakban tizennégy, látszólag gyerekesen egyszerű példát mutatunk be az ősi egyiptomi geometria alapjaiból. A *Rhind Matematikai Papirusz* 48–60. és a *Moszkvai Matematikai Papirusz* 14. példáján jól követhető ábrákat, mellette számokat, számolási meneteket látunk, sőt, az *RMP* 48-as példájától eltekintve az ősi írnok a számítások mellé még szöveget is mellékel.

Valójában a négyezer évvel ezelőtt leírt és lerajzolt gondolatsor távolról sem ilyen egyszerű! Mint látni fogjuk az ősi jelek alaposabb vizsgálata sokkal messzebbre, sokkal mélyebb ismeretekhez vezet. Az ősi szöveges példák birodalmában a számok és a magyarul olvasott szövegek egysége az egyedüli kapaszkodónk.

Az egyiptológia szakirodalma rendre az ábrákból, a mellékelte számokból, számoszlopokból, és a megadott, ill. vélt méretekből indult ki. A szövegek pontos olvasása számukra mindmáig lehetetlen, helyette az ún. *elemző megfeleltetés* kezdetleges, és egyúttal sajnos félrevezető rendszeréhez folyamodtak. Eredményeként megállapították, hogy az ősi írnok nem állt helyzete magaslatán, azaz nem tudott számolni, és nem ismerte saját nyelvének nyelvtanát sem. Véleményüket az általuk „megfejtett” szöveg és a tekercseken bemutatott ábrák, számolások vélt összeférhetetlenségére alapozták. Megoldást keresve az egyiptológusok a számoszlopok, rajzok alapján körbejárták a lehetséges változatokat, melyek között gyakran a helyes eredmény is szerepelt. Ezt viszont nem ismerték fel, ill. rendre elvetették, ha az nem egyezett az általuk olvasottak tartalmával.

Mindez csak a valóság felszíne, hiszen az eddig feltáratlan *9-es*, a *7-es* és a *3-as matematikai modellek*, sőt, a *hetedhét* és a *peremes* kifejezésünk is a nagy piramisok megbontathatatlan építészeti összefüggéseit azonosítják, szókincsünk és hagyományaink ősi eredetét bizonyítják.

Ezek ismeretében egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy a szakirodalom megnevezésében *Ahmesz*, az ősi írnok, jól számolt-e. Sőt, a helyes – azaz az *ősmagyar nyelven* történő – olvasás nemcsak a képességeinek megismeréséhez vezetett, hanem az ősi geometria valódi alapjait, az akkori számolási rendszereket, ezen keresztül az ősmagyar gondolkodást tárja elénk!

A példák sora egymásra épül, logikusan felépített tananyagnak tekinthető. Az elemi kör és négyszög területszámításainak bemutatása után a háromszög, a trapéz, és az ezekből összetett idomok területszámításai sorakoznak, melyeket a nagy piramisok oldallapjainak dőlését, ezáltal azok geometriáját tárgyaló példák követnek. A példák sorát az *MMP* 14. példájával, a csonka gúla térfogatának meghatározásával zárjuk.

Az eredmény meglepő, és mint látni fogjuk, önmagáért beszél.

Az alábbiakban csak a matematikai papiruszok első és utolsó feldolgozóinak vélekedésével találkozunk, hiszen a korábban lefektetett elméletek, megoldások alapvetően mindmáig érvényesek.

BEVEZETÉS

Az általunk használt, a tekercsről készített színes felvételeket Gay Robins & Charles Shute: *The Rhind Mathematical Papyrus* 1990-ben megjelent feldolgozásából vettük át, melyek fekete-fehér változatait hasonlítottuk össze August Eisenlohr és T. Eric Peet által közölt transzkribációval és transliterációval.² A példák érthetőbb tárgyalásához, és a jelek pontosabb megítéléséhez, a gyakran elmosódó hieratikus jeleket *vectorgrafikus* módszerrel javítottuk ki, melyek közül a tekercs struktúrájának zavaró háttérét is eltávolítottuk. Az így kapott tisztított íratok az eredeti hasonmásai, azokkal bármikor összevethetők. A fenti sorrendet következetesen betartva a példák részletes tárgyalásakor eltekintettünk a képek egyenkénti feliratozásától.

Előrebocsátjuk:

- A példákban szereplő matematikai, geometriai ismeretek mai alapismereteink közé tartoznak.
- Az akkortájt használt fogalmak, kifejezések túlnyomó többsége mai szókincsünk aktív része, még akkor is, ha értelmük napjainkra már részben átalakult. Eredetüket, etimológiai vizsgálatukat rendre az első megjelenésükkor tárgyaljuk.
- A mértékegységek útvesztőjében számunkra sincs útmutató tábla. Az egyedüli kapaszkodót szavaink ősi és mai jelentésében találjuk, melyhez a négyezer éves papiruszon bemutatott számolási menetek csatlakoznak. Pontos meghatározásukkal a tárgyalásra kerülő példákban nem találkoztunk, így metrikus nagyságukat csak valószínűsíteni tudjuk.

Bevezetőként elégedjünk meg ennyivel, s a következőkben ismerkedjünk meg a *Rhind Matematikai Papirusz* 48–60-as (ezen túl *RMP*), és a *Moszkvai Matematikai Papirusz* (a következőkben *MMP*) 14-es sorszámú szöveges példáinak *ősmagyar nyelven* olvasott tartalmával.

NB.: A szöveges példákat csak akkor lehet megoldani, ha a szöveget pontosan olvassuk és értelmezzük, a nehézséget legtöbbször nem a számolás, hanem a feladat megértése jelenti! Az ősi egyiptomi szövegek értelmes olvasásához a tekercek eredeti nyelvezete, nevezetesen az ősmagyar nyelv ismerete szükséges.

² Eisenlohr, August: *Ein mathematisches Handbuch der alten Aegypter* (Papyrus Rhind des British Museum). Leipzig, 1887.

Peet, T. Eric: *The Rhind Mathematical Papyrus*. British Museum 10057 and 10058, MCMXXIII.